

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars Prima. De Ivrisdictione Et Foro Competenti. Pars Secunda. De Præeminentiis & Præcedentiis

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. LXXV. Romana seu Senen. Legati. De fori competentia ratone rei sitæ, quando intret contrà ipsius rei dominum possessorem alibi domicilium habentem, Et aliqua de competentia fori ratione originis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74087)

canonizationem per alteram sententiam, non autem cum simplicibus extrajudicialibus informationibus, quæ pro solo fumo in hoc Tribunali dari solent.

In puncto siquidem juris, certum dicebam, quod ubi fideicommissarius unum judicem competentem adivit, ibique judicium pro fidei commissi canonizatione ac bonorum fideicommissariorum vendicatione introduxit, coram eo debent comparere omnes, vel super ejusdem fideicommissi existentia vel pertinentia, seu aliàs in bonis jus & interesse habentes, præsertim ubi talis judex est dignior aliis coram quibus deinde pulsatur, ut punctualiter *Bal. l. in fin. C. de edict. Div. Hadr. num. 54.* quem cæteri sequuntur de quibus *Mench. de adipsen. remed. 4. n. um. 473. Peregrin. de fideic. articul. 48. numer. 68. & articul. 53. in principio & habetur in Mediolanen. & in Montis alii hoc eod. tit. disc. 59. & 87.*

Quæ conclusio duplicem habet claram rationem, Unam nempe quod iniquum ac irrationabile esset, ut fideicommissarius qui pro canonizatione fideicommissi, legitimatione personarum, & identitate bonorum, coram uno judice, testamenta, instrumenta, & scripturas produxit, ac testes induxit, aliasque probationes fecit, & processus magno sumptu compilavit, cogi deberet coram diversis judicibus ad electionem plurium personarum easdem probationes facere, ac incommoda pati, quod esset impracticabile, ut in proposito concursus creditorum ut supra late prolequitur *Salgad. in labyrinth. par. 1. cap. 4. cum seqq.* Alteram verò potentiorē connexionis seu præjudicialitatis, cum ita dari posset, quod super uno eodemque individuo puncto existentie seu pertinentie fideicommissi, unus judex uno modo, alter altero eodem tempore judicaret, quod juris principiis repugnat, ut plenius in his quoque terminis fideicommissariis habetur in *dictis disc. 59. & 87.*

Dicebant scribentes pro altera parte, istas rationes percutere judicium petitorii super fideicommissi existentia & pertinentia, non autem adaptari huic judicio merè possessorio, ex regulâ quod diversum est judicium petitorii, ac illud possessorii, & non bene ex uno ad alterum infertur; Verùm improbable videbatur hoc fundamentum, Tum quia hujusmodi distinctio inter petitorium & possessorium, consideratur quoad judicia quæ sic diversificantur, non autem quoad judicem, qui unus & idem debet esse utriusque, ut ex claris verbis *text. in l. nulli C. de judic.* cæteris allegatis firmat *Rota decis. 666. num. 4. apud Post. de manut. in Pisaren. pensionis 29. Aprilis 1648. coram Bichio dec. 136. par. 10. rec. & in aliis;* Tum etiam quia id procedere non potest, quando possessorium pendet à petitorio, ita ut isto refragante, illud competere non possit, ut puta deducendo rem ad praxim; intentat creditor gravati adversus successorem possidentem bona per gravatum aliàs possessa, Salvianum seu aliud remedium rei persecutorium, tanquam ad bona sui debitoris, Excipit reus conventus & possessor defideicommissio, ex cujus purificatione tanquam ex cessato jure debitoris hypothecantis, resoluta est omnis hypotheca per eum contracta juxta terminos *text. in l. lex. Veitigali.* Actor verò replicat, negando fideicommissi existentiam, vel durationem seu bonorum pertinentiam, tunc resolutio pendet à qualitate exceptionis, an illa scilicet sit clara vel

turbida, quia si est turbida, non impedit salvianum vel aliud simile remedium executivum ac privilegiatum non admittens exceptiones dubias & altioris indaginis ad petitorium rejiciendas, si verò est clara, tunc impedit, juxta distinctionem in his terminis specialibus exceptionis fideicommissi impedire vel non impedire debentis salvianum sæpius in *Rota receptam præsertim in Romana censu 10. Junii 1650. Celsi inter suas decis. 93. n. 4.* Undè cum hæc inspectio peritneat ad Judicem, quoties unus qui est superior, fideicommissum jam canonizavit per sententiam, illud dicitur effectum clarum, neque in alterius judicis, præsertim inferioris libito, repositum esse debet dicere contrarium, cum ita resultent de plano omnia jam dicta absurda, & inconvenientia.

Setis insistebant scribentes pro altera parte in regula generali deducta *ex text. in l. sape ff. de re judic.* ut sententia lata cum uno, non præjudicet alteri, sed replicabam hanc sententiam non deduci tanquam firmantem statum incontrovertibilem, ac facientem jus, ita & taliter quod cæteris in eo judicio non auditis obstaret, eo modo quo obstaret auditis cum quibus lata est, sed admittendo eos posse illam impugnare, ac petere contrarium determinari, id faciendum est, vel coram eodem vel coram istius superiore in gradu appellationis, proseguendo tamen eandem causam, eundemque processum, ex jam dictis absurdis & inconvenientibus aliàs resultantibus; Et hæc mihi per tramites juris videbatur veritas.

ROMANA

SEU SENEN. LEGATI

PRO

ALEXANDRO ET HIERONYMO DE MIGNANELLIS

CUM N.

Casus disputatus coram Judicibus Senen. cum incerto exitu.

De fori competentia ratione rei sitæ, quando intret contra ipsius rei dominum & possessorem alibi domicilium habentem; Et aliqua de competentia fori ratione originis.

SUMMARIUM.

- 1 *Acti series.*
- 2 **F** *Forus originis an procedat contra absentem.*
- 3 *Retentio antiquæ originis, domicilio ad alium loco translato ad quos effectus attendatur.*
- 4 *De foro rei sitæ, & quando hic judex procedat contra ejusdem rei possessorem quamvis absentem.*

DISC.

DISC. LXXV.

Ardinalis Mignanellus Senensis, qui mortua uxore, ex qua in constantia matrimonii aliquos filios suscepit, sequendo Romanam Curiam, ad apicem Cardinalatus devenit, ac laudabiliter in eo munere se gessit. Moriens in eius testamento, inter cetera disposita, quamdam subventionem illis de familia praestari voluit, qui in patrio gymnasio studiis incumbere vellent. Cumque aliqui transverfales de eadem familia, praefinita studentium loca pro hujusmodi legati assequutione occupasse praetenderent, ideoque coram Senensi Magistratu contra praedicti Testatoris haeredes in Urbe, tam originem, quam domicilium habentes iudicium instituisent, pro dictae subventionis consequutione ex fructibus quorundam bonorum in eadem Senarum Civitate existentium, praedicti autem rei conventi declinantes forum, peterent causam remitti ad Curiam Romanam tanquam forum originis & domicilii. Atque hoc non obstante iudex ordinarius causam civilium ad sententiam diffinitivam actorum favore processisset, ideoque appellacione interposita ad eam Rotam, disputatio strictè assumpta fuit super dictae sententiae nullitate ex defectu iurisdictionis & ratione incompetentiae, ex regula quod actor forum rei sequi tenetur, cum enim dicti haeredes rei conventi, tam ratione originis, ex quo à centum annis & ultra ipsomet Cardinali vivente, eorum majores domum in Urbe fixerant, quam etiam ratione eorum proprii domicilii, essent Cives Romani, atque in Urbe conditum esset testamentum, & existeret major pars assis haereditarii, nulla ratio suberat ob quam foro Senensi subjacere deberent.

Replicantibus autem actoribus hujusmodi fori Senensis competentiam dupliciter intrare, Primò nempe ratione originis, ex quo successores Cardinalis quamvis in Urbe nunc viventes, originariè tamen essent Senenses, Et secundò fortius ratione rei sitae, dum legati assequutionem ex fructibus bonorum ibi existentium petentium petebant, Cum ad hujus replicationis subsistentiam restricta esset difficultas ex parte dictorum de Mignanellis, consultus in forma discursiva ad veritatem eruendam dicebam.

Quod quicquid esset de originaria civilitate, quam & si tanquam excedentem avum impugnabilem ratione honorum, atque ex aliis convenientiae motivis, controversare non expediebat, adhuc tamen illa fideè potius quam verè per alibi natos & viventes retinerè dicitur; Ideoque nullatenus operativa esse debet quoad forum, nisi ibi apprehendatur, cum nullo jure cautum videatur, iudicem originis contra absentem alibi domicilium habentem procedere posse, *glos. in l. 1. verbo muneribus Cod. de municipibus & originariis lib. 10. Bar. in l. assumptio §. filius num. 2. ff. ad municipal. Gaill. lib. 2. obs. 36. num. 6. cum seqq. Afflic. deois §. 4. Carleval. de iudicis par. 1. disput. 2. num. 63. Capic. latr. consil. 77. in fine, atque ita ubique practicatur.*

Absurdum enim esset, ut plerique Hispani, Galli, vel Germani, qui in Urbe, vel aliis Italiae civitatibus (ut frequenter videmus) uxores ducendo domicilium fixerunt, possent conveniri, ac lites subfinere cogentur coram eorum originariis magi-

stratibus, longeque majus inconveniens esset, si huic incommodo subjacere deberent eorum filii vel descendentes, qui solum originariam civilitatemper quamdam fictionem, ac solum honorificentiae causa retinere profiterentur, cum solum hujusmodi qualitas originis in moram alibi trahentibus, considerabilis videatur respectu illorum, qui accidentaliter in alio loco commorantes, patriam civilitatem verè animo retinent & continent, ut in jure habetur de absentibus occasione officii, feudi, mercaturae, militiae & similibus, quod frequenter practicamus in Januensibus, Florentinis, Bergomensibus, Lucensibus & aliis, ut in proposito deductum habetur in *Anconitana sub tit. de Regalibus discurs. 104.* Secus autem ut dictum est, ubi originaria civilitas retinetur ad quamdam simplicem honorificentiam, contracto formiter domicilio in alia Civitate, cujus veros & fixos cives se profitentur, praesertim successores naturalem originem propriam & parentum habentes, Tunc enim ad effectum fori, dicebam nullatenus eam esse considerabilem, quamvis circumscripta alia competentia ratione rei sitae de qua infra, accidentaliter & ad breve tempus reversuri, praesentes essent in originaria Civitate, ibique apprehenderentur, quousque ut dictum est, praesentia esset accidentaliter & more exteri transuentis, seu occasionaliter in loco moram trahentis.

Major difficultas erat super alia competentia ratione rei sitae; Quando autem Testator hujusmodi subventionem ex bonorum ibi existentium fructibus praestari disposuisset, nunc magnam habuisset difficultatem, Licet enim plerique temperent dispositionem *text. in l. fin. Cod. ubi in rem alio*, ex qua procedit forus ratione rei sitae, ut procedat quatenus possessor bonorum apprehendatur in loco, vel saltem legitime cietur in loco sui incolatus juxta doctrinam *Castren. in eadem l. finali*, quam veriorum proficitur *Francus dec. 177. num. 5. Barbosa in l. haeres absens §. proinde in artic. de foro rei sitae num. 15. & 16. Carleval. de iudic. dicta disput. 2. num. 149. cum seqq.* Nihilominus ubi testatoris iudicium concurrerit, cum tunc tanquam ex legato ipsa bona hypothecata sint, proindeque iudicium reale vel rei persecutorium competat, probabilius videri dicebam hujusmodi competentiam intrare absque dicta restrictiva seu necessitate apprehendendi vel citandi possessorem in loco sui domicilii, juxta ea quae in proposito assequutionis legatorum habentur in *Montis alti fideicommissi hoc eod. tit. ubi de distinctiōne, an legatarius agat contra haerem actione personali vel reali &c. ut disc. §. 7.*

Quod pariter procedere putabam, quamvis expressum Testatoris iudicium non intercederet, sed tacitum & conjecturale resultans ex subiecta materia seu legati qualitate; Si enim Testator habens bona in loco propriae patriae vel domicilii, manderet ibi anniversarium fieri, seu subsidia dotalia, vel alias elemosynas in eo loco singulis annis praestari, absolum videretur praetendere, quod haeredibus se absentibus, atque in remotis regionibus domicilium eligentibus, cogentur illi quibus hujusmodi distributiones faciendae sunt, singulis annis possessores in loco sui incolatus citare; Ideoque cum possessor absens, atque bonorum possessionem in loco originis retinendo, procuratorem seu ministrum pro fructuum perceptione verisimiliter ibidem habeat, ideoque cum isto putabam rectè iudicium institui posse, quamvis mandatum ad negotia tantum, ac

œconomica, non autem ad judicialia datum esset, quia hujusmodi onus bonis seu eorum fructibus inhærens, sub œconomica etiam administratione venire dicitur; Et si nullo deputato procuratore fructuum perceptionem negligat, nulla sibi injuria fieri dicitur, si iudex rei sitæ eisdem fructus, juxta mentem Testatoris, qui fuit eorumdem bonorum dominus, legatariis applicet; Ideoque tunc iudex rei sitæ contra absentem incompetens verè dicendus est, quando agitur de iudicio vel actione personali; quo casu locum non habet *rex. in d. l. finali C. ubi in rem actio*, solum procedens in actione reali vel in rem scripta *gloss. in l. forma §. verò ff. de de consensu, Bar. Castr. & ceteri in eadem l. finali, Franck. decis. 177. num. 1. & 389. num. 2. Carleval. dicta disput. 2. num. 151. Rot. dec. 305. num. 5. par. 5. recent.*

Applicando igitur ad casum, ubi etiam Testator expressè non disposuisset, ex quibus bonis hoc subsidium præstari deberet, adhuc pro dicti fori competentia, ad veritatem reflectendo, Mihi probabilius primo aspectu respondendum videbatur, quia satis probabile est de illorum bonorum fructibus eum tenuisse, cum subventio ibi studèribus præstanda esset; Verùm hæc præsumptio in parte cessabat ex factis, & dum Testator ad onera gravaverat pro medietate bona prædicta, seu eum ad quem iure primogenituræ illa obventura erant, & pro altera medietate possidentes bona in Urbe, contra quos certa erat fori incompetencia; Sed adhuc dubitabam, an possit exindè dicta sententia dici nulla, quia stante competentia in parte respectu bonorum ibi existentium ut supra, idcirco ob connexionem causæ, in qua disputatio erat, non circa solutionem præstationis, sed quibus ex pluribus concurrentibus debita esset, ille forus videbatur etiam respectu omnium competens, tam ratione præventionis, quam loci in quo onus à Testatore præscriptum ad implendum erat, quæ omnia discutebam motivando, & ad exitanda ingenia defensorum hujus partis, qui in dicta Civitate causam patrocinabantur, incertum tamen est quid futurum sit.

ROMANA
UNIONIS CAUSARVM
PRO
BRUTO GOTIFREDO
CUM
FRANCISCO EJUS FRATRE.

Casus disputatus in Signatura Gratia, & resolutus pro Bruto.

An & quando sit locus unioni causarum, illas à pluribus iudicibus avocando, & uni committendo.

S V M M A R I V M.

Facti seriis.
Ob suspicionem calumnia etiam legitimæ exceptiones rejicienda sunt.

- 3 Quando dicta suspicio adesse dicatur.
- 4 Unio causarum petenda est in principio, non quando ille diu agitata & instructa sit.
- 5 Quando cause dicantur connexæ, ita ut intret continentia.
- 6 Conjunctio sanguinis an sit justa causa unionis causarum.
- 7 Ex communiione bonorum paternorum & maternorum non inferitur ad universalem.

DISCURSUS LXXVI.

Ostquam Franciscus & Brutus germani fratres de Gotifredis communium parentum successores, in paternorum & maternorum bonorum communiione in eadem domo & mensa per aliquod notabile tempus vixerant, aliquibus exortis discordiis, ob quas Brutus à communi domo discessit, plures inter eos excitatæ fuerunt lites, tam in Rota quam coram A. C. & in foro Capitolino, illisque diu agitatis, dum eorum aliqua essent in expeditione, Franciscus Signaturam Gratia adiit, petendo pro bono pacis, ex eo quod ageretur inter fratres, omnes hujusmodi causas coram uno iudice uniri, à reliquis avocando, ne per tot Tribunalia utrumque gravibus expensis & incommodis vexari amplius contingeret, cui petioni se opponente Bruto, qui in omnibus actor vacuis manibus litigabat.

Pro isto scribens, cum sensu etiam veritatis (quam etiam agnovit Signatura nil rescribendo) dicebam rejiciendam esse petitionem utpotè injustam, ac instantibus facti circumstantiis, non ab aliqua suspitione alienam, ut id ad defatigandum & protrahendum in longum fieret, quo casu exceptiones seu petitiones, quamvis aliàs canonicæ & legitimæ rejiciendæ sunt *ad text. in l. satis aperte Cod. de falsis, bona gloss. in cap. super eo verbo tenebit, de offic. deleg. Barbatta conf. 1 & 3, vol. 3, Freccia de presentatione instrumentorum par. 8. quest. 2. num. 66. & est quotidianum in Curia, præsertim in Rota in terminis remissoria ex isto capite suspicatarum calumniarum passim denegari solitæ, quamvis aliàs tali suspitione cassante concedenda veniret.*

Dicta verò suspicio sæpius, præter principalium intentionem, à causidicis proveniens, evidenter resultare videbatur attento quod inter eos acriter litigatum fuerat per sex annos, & nihilominus petitor non curaverat de hujusmodi unione in principio, illam post tam diurnam litem petendo, ex eo quod ferè omnes causæ in quibus ipse erat reus & possessor, reperirentur jam instructæ & in limine expeditionis cum hoc diverticulo impediendæ, ut in specie denegandæ remissoriae & præsumptæ calumniæ ex hac circumstantia causæ diu agitatae ac remissoriae petita post causam instructam, neglectæ verò in principio habetur *decis. 223. num. 2. & seqq. par. 9. recent. & in aliis frequentissimè, cum sit materia quotidiana.*

Et in his specialibus terminis unionis causarum etiam ex capite connexionis ac exceptionis, ne earum continentia dividatur, quod opponatur solum in principio, non autem postquam diu litigatum fuit, & multò minus post causas instructas firmant communiter *DD. in l. nulli C. de iudic. præcipue 745.*